

Fordypningskurs: bruk av pasientrapporterte endepunkter i kliniske studier

**15. oktober 2018 (kl. 10.00-17.00)
og 16. oktober 2018 (kl. 08.30-16.00)**

Sted: Radiumhospitalet, seminarrom 1/2, Forskningsbygget, Oslo universitetssykehus HF

Deltakeravgift: kr 800 inkludert lunsj begge dager

Påmeldingsfrist: 8. september (totalt 25 plasser)

<https://response.questback.com/oushf/promfordypningskurs>

Forarbeid: Forarbeid består av å skrive en kort [Prosjektskisse.pdf](#) Frist 15. september

Det søkes om at kurset vil gi 2 studiepoeng i ph.d-programmet ved Universitetet i Oslo, tildeling av poeng forutsetter innlevert forarbeid og bestått kursprøve (eksamen). Dette kurset er primært beregnet for PhD studenter og kliniske forskere (eventuelt andre dersom plass) i Helse Sør-Øst som er involvert i planlegging eller gjennomføring av studie hvor pasientrapporterte utfallsmål (PROM) tas i bruk. Målet med kurset er å gi inngående kunnskap om: hvordan designe en klinisk studie med PROMs, forutsetninger for valg og bruk av PROMs i kliniske studier, testing av psykometriske egenskaper ved PROMs, brukermedvirkning i PROMs og statistiske metoder ved bruk av PROMs.

Forelesere: Leder av PROMiNET/onkolog Cecilie Delphin Amdal, seniorforsker/postdoktor/lungesykepleier Christine Råheim Borge, professor/sykepleier Gudrun Rohde, brukerrepresentant Kim Fangen, professor/onkolog Kristin Bjordal, førsteamanuensis/sykepleier Marit Helen Andersen, professor/onkolog Marit Slaaen Jordhøy, bibliotekar Nina Høyning Jørgensen, statistiker Ragnhild Sørnum Falk, professor/forskningsjef Tømm Bernklev.

PROMiNET

15. oktober	INNHold	FORELESERE
10.00-11.00	Presentasjon av deltagerne	Christine Råheim Borge
11.00-11.10	Introduksjon: Brukermedvirkning i PROM forskning Presentasjon av eksisterende prosjekt	Kim Fangen
11.10-11.20	Pause	
11.20-12.00	PROM: State of the art Hva skal PROM inneholde?	Marit Slaaen Jordhøy
12.00-12.45	Lunsj	
12.45-13.45	Valg av PROM Utvikling, oversetting og testing av psykometriske egenskaper	Gudrun Rohde og Christine Råheim Borge
13.45-14.00	Pause	
14.00-17.00	Eksempler på utfylling og utregning av PROM Workshop med praktisk øvelse PROM skala, skåring og bruk av syntax RAND-36 og HADS som eksempler	Tomm Bernklev og Kristin Bjordal

16. oktober	INNHold	FORELESERE
08.30-09.00	Introduksjon til innhold i en protokoll Hva skal være med?	Kristin Bjordal, Cecilie Delphin Amdal og Kim Fangen
09.00-09.45	Diskusjon: Viktige punkter og utfordringer i egen PROM-protokoll	Alle
09.45-10.05	Litteratursøk ved protokollskrivning Søketermer og bruk av filtre ved PROM	Nina Høyning Jørgensen
10.05-10.20	Pause	
10.20-11.30	Statistiske analyser ved bruk av PROM Styrkeberegning og testing av psykometriske egenskaper	Ragnhild Sørums Falk
11.30-12.15	Lunsj	
12.15-15.45	Statistiske analyser ved PROM Missing data, deskriptiv statistikk, bivariat analyse, statistisk vs. klinisk signifikans, sammenligning med normalpopulasjon	Ragnhild Sørums Falk
15:45-16:00	Avslutning og utdeling av eksamen	

Pensumlitteratur:

- Brurberg KG, Hammer HL. Hvorfor trenger vi statistikk? Sykepleien Forskning. 2013;8(1): 78-82.
- Brurberg KG, Hammer HL. Hvordan sammenlikne statistisk? Sykepleien Forskning. 2013;8:174 –7. *Opd 2016*. <https://sykepleien.no/forskning/2016/04/hvordan-sammenlikne-statistisk>
- Brurberg KG, Hammer HL. Hypotesetesting. Sykepleien Forskning. 2013;8:267–9.
- Brurberg KG, Hammer HL. Variabeltyper og dikotome effektmål. Sykepleien Forskning 2013; 8: 372–4. <https://sykepleien.no/forskning/2013/12/variabeltyper-og-dikotome-effektmal>
- Hammer HL, Brurberg KG. Viktige modeller og begreper i statistikk. Sykepleien Forskning 2014; 9:84–8
- Brurberg KG, Hammer HL. Sammenstilling av data. Sykepleien Forskning 2014; 9:192-195. <https://sykepleien.no/forskning/2014/07/sammenstilling-av-data>.
- Fayers P.M. & Machin D. Quality of life. The assessment, analysis and interpretation of patient-reported outcomes. Chapter 4, 5, 11, 15 . 2009. Wiley. <http://eu.wiley.com/WileyCDA/WileyTitle/productCd-1118699459.html>
- Lydersen. Cohens kappa – et mål på samsvar mellom observatører. 2018. doi: 10.4045/tidsskr.17.0962
- Garratt A.M. and Stavem K. Measurement properties and normative data for the Norwegian SF-36: results from a general population survey. Health and Quality of life Outcomes. 2017; 15:51.
- Laake P., HB. Benestad and BR. Olsen. Research in Medical and Biological Sciences - From Planning and Preparation to Grant Application and Publication (2nd Edition). Chapter 11. Amsterdam (2015): Elsevier Science Publishing Co Inc. An online version of the book can be accessed from <http://www.sciencedirect.com/science/book/9780127999432> Tilgang til boken kan fås gratis gjennom UiOs nettverk.
- Norman GR, Sloan JA, Wyrwich KW. Interpretation of changes in health-related quality of life: the remarkable universality of half a standard deviation. Med Care. 2003;41:582-592.
- Pripp AH. Antalls- og styrkeberegninger i medisinske studier. 2017. doi: 10.4045/tidsskr.17.0414
- Pripp AH. Populasjon og utvalg i statistikk. 2017. doi: 10.4045/tidsskr.17.0124
- Pripp AH. Hvorfor p-verdien er signifikant. Pripp 2015. doi: 10.4045/tidsskr.15.0493
- Reeve B. et. al. ISOQOL recommends minimum standards for patient-reported outcome measures used in patient-centered outcomes and comparative effectiveness research. Qual Life Res. 2013; 22:1889–1905.
- Rutherford et. al. Mode of administration does not cause bias in patient-reported outcomes results: a meta-analysis. Quality of life. 2016; 25:559-574.
- Shippee N.D. et al. Patient and service user engagement in research: a systematic review and synthesized framework. Health Expectations. 2013; 18: 1151-1166.
- Skovlund E. Dikotomisering av målevariabler – hva er prisen? 2017. doi: 10.4045/tidsskr.17.0972
- Skovlund E. Hvor stor er effekten? 2017. doi: 10.4045/tidsskr.17.0475
- Skovlund E. Når bør man velge en ikke-parametrisk metode? 2017. doi: 10.4045/tidsskr.17.0219
- Veierød et. al. (eds.) Medical statistics in clinical and epidemiological research. Kapittel 2, 4, 8, 11, 13, 14. 2012. Gyldendal Akademika. Oslo. <http://www.gyldendal.no/Faglitteratur/Medisin/Laereboeker/Medical-statistics>